

ทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

Supervisory Skills of Mentors That Effected The Performance of Assistant Teachers in Secondary Schools Under the Secondary Education Area 1

อนวัช ไชขาว¹, ผัสสพรรณ ธนอมพงษ์ชาติ², จุไรรัตน์ สุครุ่ง³

Anawat Kaikaw¹, Phasphan Thanompongchart², Jurairat Sudrungs³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประชากร คือ ครูผู้ช่วยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 358 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 188 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน จากนั้นนำมาเทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์ โดยระบุให้ครูผู้ช่วย 1 คน มี ครูพี่เลี้ยง 1 คน รวม 376 คน เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 ส่วนการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการใช้ภาษาและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.43 ทักษะของครูพี่เลี้ยงในภาพรวมทั้ง 5 ทักษะสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนการสอนได้ร้อยละ 8.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($R^2=.088$, $p=.031$) โดยทักษะด้านความเป็นผู้นำมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta=.036$, $p=.003$)

คำสำคัญ: ทักษะการนิเทศ ครูผู้ช่วย

Abstract

This research aims to study the supervisory skills of mentors that effected the performance of assistant teachers in secondary schools under the Secondary Education Area 1. The research population was 358 assistant teachers in secondary schools under the

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{2,3} อาจารย์สาขานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ M.Ed. Candidate in Supervision and Curriculum Development, Faculty of Education, Chulalongkorn University

^{2,3} Professor majoring in Supervision and Curriculum Development, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Secondary Educational Service Area Office 1. The sample included a total of 376 people which were 188 assistant teachers in secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office 1, sampled through Stratified Sampling based on the schools' sizes, and 188 mentors (1 mentor per 1 assistant teacher), sampled through the Rule of Three. Two Likert scale questionnaires were used as a tool. The data were analyzed using frequency distribution, percentage, and standard deviation calculations as well as multiple regression analysis.

The results revealed that the overall supervisory skills were at a high level and the skill with the highest average was the interpersonal skill=4.59. The overall performance of the assistant teachers was at a high level, and the performance with the highest average was the use of language and technology=4.43. The overall supervisory skills could significantly explain 8.8 % of variance in the assistant teachers' performance of learning management ($R^2=.088$, $p=.031$). The leadership skill had a positive correlation with the assistant teachers' performance of learning management at statistical significance of .01 ($\beta=.036$, $p=.003$).

Keywords: Skills, Assistant Teachers, Secondary School

บทนำ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายการสอนที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เข้ารับราชการครูจะเริ่มต้นรับราชการในตำแหน่งของครูผู้ช่วย โดยจะต้องเข้ารับการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มในตำแหน่งครูผู้ช่วยเป็นเวลา 2 ปี ทั้งนี้จะมีการประเมินเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องทุก 6 เดือน รวมทั้งสิ้น 4 ครั้งตามหลักเกณฑ์ วิธีการนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด เพื่อให้การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม เป็นเวลาสองปีก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู เป็นไปอย่างมีระบบมีมาตรฐาน บรรลุตามความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ ความประพฤติ คุณลักษณะเหมาะสม และมีคุณภาพส่งผลต่อผู้เรียน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วยซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการทำงานจึงเป็นระยะเวลาที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจะ

ต้องพัฒนาสมรรถนะ การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยให้ดำรงตำแหน่งครูที่มีคุณภาพให้ได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2561)

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะช่วยพัฒนาครูผู้ช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีพฤติกรรมเป็นครูมืออาชีพ ปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ ขวัญและกำลังใจดี แต่ด้วยเหตุที่ศึกษานิเทศน์มีไม่เพียงพอ การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความสำคัญมาก เพราะผู้ทำหน้าที่นิเทศเป็นผู้ที่อยู่ในโรงเรียนอยู่แล้วและมีความใกล้ชิดกับครู ย่อมจะมองเห็นปัญหาและรู้ทางที่จะนิเทศการศึกษาให้ได้รับผลดีที่สุด (จุไรรัตน์ สดรุ้ง, 2559) และสอดคล้องกับวัชรวิภา เล่าเรียนดี (2556) ได้กล่าวถึง การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการนิเทศดำเนินการโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น ถึงแม้ว่า

จุดเน้นจะอยู่ที่การนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและสมรรถภาพของครู แต่การนิเทศภายในโรงเรียนยังหมายถึงการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ช่วย โรงเรียนต้องมีระบบการพัฒนาครูเริ่มเข้าสู่วิชาชีพ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ครูพี่เลี้ยงของครูใหม่อย่างชัดเจน ครูพี่เลี้ยงจะช่วยเหลือครูใหม่ในการปรับตัว การจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้งานภายในโรงเรียน การนิเทศแบบ พี่เลี้ยง ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในวิชาชีพนั้น ๆ มีบทบาทที่ใกล้ชิดมากกว่าการเป็นผู้นิเทศทั่วไป ทั้งนี้คุณสมบัติหลักที่สำคัญของบุคคลที่จะทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงให้แก่ครูใหม่นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่มีทัศนคติ หรือความคิดในเชิงบวก (Positive Thinking) มีความประพฤติดีสามารถปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูได้ บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของครูพี่เลี้ยง ได้แก่ การถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้แก่ครูใหม่รับทราบ รวมถึงจะต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร ตลอดจนต้องมีการตรวจสอบและติดตามผลความรู้ความเข้าใจในข้อมูลให้กับครูใหม่ด้วย (จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2559)

ดังนั้น การที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศภายในให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดได้นั้น ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติงาน ทักษะการนิเทศเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศได้เข้าใจกระบวนการเกี่ยวกับ การนิเทศมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคลากรภายในสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทักษะการ

นิเทศต่าง ๆ เพื่อจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ Wiles (1967) ได้ระบุถึงทักษะสำคัญที่ผู้นิเทศควรมีนั้น 5 ประการ คือ

1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ (Leadership)
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation)
3. ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม (Group Process)
4. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล (Personnel Administration)
5. ทักษะด้านการประเมินผล (Evaluation)

การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ครูผู้ช่วยจึงต้องได้รับการบ่มเพาะ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้ครูผู้ช่วยเป็นครูมืออาชีพ มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนา และสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) จากผลการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยที่ผ่านมา พบว่าการปฏิบัติราชการ 2 ปี ของครูที่เริ่มเข้าสู่วิชาชีพ มาตรฐานในการดำเนินงานยังด้อยคุณภาพ ขาดระบบพี่เลี้ยง ผู้ชี้แนะที่ดี การประเมินผลการปฏิบัติงานยังขาดประสิทธิภาพ (สิทธิกร สัมพันธ์กาญจน์, 2559)

จากความสำคัญของทักษะการนิเทศและปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ผู้วิจัยจึงมีความต้องการศึกษาทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับการจัดสรรอัตรข้าราชการครูสำหรับการสอบบรรจุและเข้ารับราชการในตำแหน่งครูผู้ช่วยจำนวนมากในทุกปีงบประมาณ และเป็นเขต

พื้นที่ที่มีจำนวนโรงเรียน 67 โรงเรียนซึ่งมากที่สุดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั่วประเทศ (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร, 2561) ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการประเมินการเตรียมความพร้อมอย่างเข้มของครูผู้ช่วย สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศครูผู้ช่วยในอนาคต สามารถช่วยเหลือครูผู้ช่วยตรงตามความต้องการในการพัฒนา นำไปสู่การพัฒนาครูที่มีคุณภาพและสามารถปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ช่วยที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ปีการศึกษา 2561 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 358 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ช่วยที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ปีการศึกษา 2561 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรการกำหนดขนาด

ของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) จะได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 188 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยมีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้ช่วย และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งในการนิเทศครูผู้ช่วยแต่ละคน โดยครูผู้ช่วยแต่ละคนจะมีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งในการนิเทศครูผู้ช่วยอย่างละ 1 คน (1: 1) ดังนั้นจึงทำให้การวิจัยนี้มีผู้ให้ข้อมูลวิจัยทั้งสิ้น 376 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาทักษะของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยยึดหลักตามทฤษฎีคิมบอลล์ ไวลล์ (Wiles, 1967) ทักษะของผู้นิเทศควรมีนั้น 5 ประการ คือ

1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ (Leadership)
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation)
3. ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม (Group Process)
4. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล (Personnel Administration)
5. ทักษะด้านการประเมินผล (Evaluation)

การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้กรอบเนื้อหาของ คู่มือการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มด้านการปฏิบัติงาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2561) ดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอน
2. การบริหารจัดการชั้นเรียน

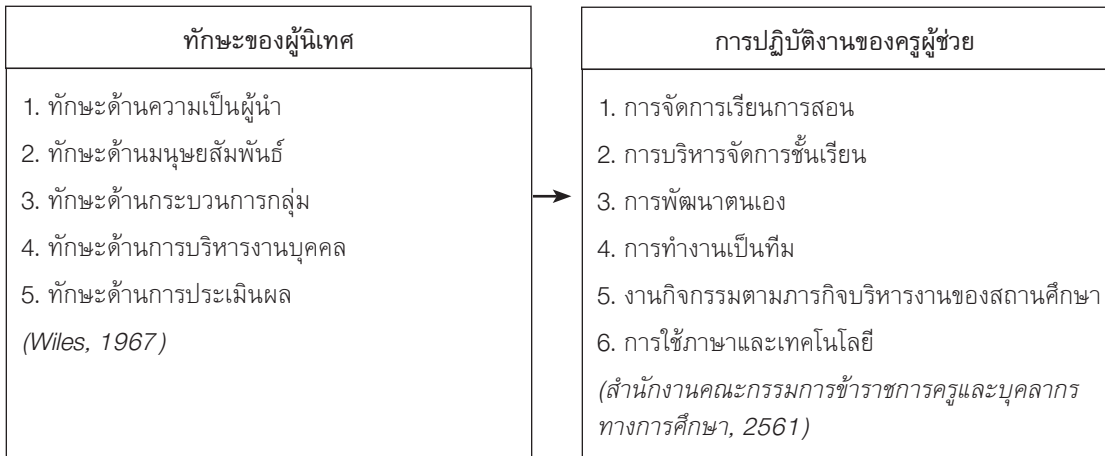

3. การพัฒนาตนเอง
4. การทำงานเป็นทีม
5. งานกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา
6. การใช้ภาษาและเทคโนโลยี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้ทักษะของผู้นิเทศตามแนวคิดของ Wiles (1967) 5 ด้าน มาเป็นกรอบในการวิจัยดังภาพประกอบ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพประกอบ 1 กรอบการวิจัย

ครูผู้ช่วย หมายถึง ครูที่ได้รับการคัดเลือกและบรรจุเข้ารับราชการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูในปีการศึกษา 2561

ทักษะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของครูที่เลี้ยงในทางวิชาการ มีความรอบรู้ที่จะแนะนำและชี้แนะ รวมทั้งมีความสามารถจูงใจให้ครูผู้ช่วยร่วมมือปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ มีความศรัทธาและน่าเชื่อถือ

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของครูที่เลี้ยงในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครูผู้ช่วย เพื่อให้เกิดการยอมรับ นับถือ เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม หมายถึง

ความสามารถของครูที่เลี้ยงในการทำงานร่วมกับครูผู้ช่วยและบุคคลอื่น ร่วมกันระดมคิด ร่วมกันทำงาน และร่วมกันตัดสินใจในการแก้ปัญหา เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ความสามารถของครูที่เลี้ยงในการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของครูผู้ช่วย และพัฒนาครูผู้ช่วยให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้เกิดประโยชน์ และความพอใจในการทำงาน

ทักษะด้านการประเมินผล หมายถึง ความสามารถของครูที่เลี้ยงในการตีค่าผลงานที่ได้กระทำมาแล้วว่าบังเกิดผลดีมากน้อยเพียงใด โดยมีการประเมินที่เที่ยงตรงและเป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาของแผนการดำเนินงานและนำผลการประเมินเพื่อแก้ปัญหาของครูผู้ช่วยให้ดีขึ้น

ครูพี่เลี้ยง หมายถึง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษา สอนงาน ช่วยเหลือ แนะนำ การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย

การปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม งานกิจกรรม ภารกิจบริหารงานของสถานศึกษาและการใช้ภาษาและเทคโนโลยี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ช่วยที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ปีการศึกษา 2561 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 67 โรงเรียน จำนวนครูผู้ช่วย 358 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, 2561)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติทักษะการนิเทศ โดยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ช่วยเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย โดยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ดังนี้

1. ศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการนิเทศของผู้นิเทศตามทักษะการนิเทศ 5 ด้าน และขอบข่ายการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย 6 ด้าน จากนั้นกำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาของเครื่องมือ

2. สร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นให้ครอบคลุมกรอบเนื้อหาและขอบเขตการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบค่าความตรงของเนื้อหาและความถูกต้อง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

3. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากสาขาวิชาการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อให้ครูผู้ช่วยและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นครู พี่เลี้ยงในโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามจำนวน 376 ฉบับให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 276 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.40

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการคำนวณค่าทางสถิติผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS ได้ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติ บรรยาย วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติทักษะ การนิเทศของครูพี่เลี้ยงและระดับการปฏิบัติงาน ของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำผลจาก แบบสอบถามมาวิเคราะห์และแปลผลในการคำนวณ หาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และแปลความหมาย

3. การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยงและระดับการปฏิบัติ งานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 โดยการศึกษา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดย ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างทักษะการนิเทศ ของครูพี่เลี้ยงกับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของครูพี่เลี้ยง พบว่าครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.2 สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 22.5 และมีการ นิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยทุกเดือน คิดเป็น ร้อยละ 68.8 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของครูผู้ช่วย พบว่าส่วนใหญ่มีวุฒิการ ศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92.0 สังกัด

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 22.5 และได้รับการนิเทศทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 54.3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการ นิเทศของครูพี่เลี้ยงครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม พบว่าทักษะการนิเทศของผู้นิเทศใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะด้าน ความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 อยู่ในระดับ มากที่สุด และทักษะด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.46 อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการ ปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม พบว่าการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมมีค่า เฉลี่ยเท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน สถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คือ ด้านการ ใช้ภาษาและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 อยู่ในระดับมาก และด้าน การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรทุกตัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างกัน ไม่เกิน 0.8 จึงไม่พบปัญหาตัวแปรมีความสัมพันธ์ ซึ่งกันและกันสูง (Multicollinearity) สามารถนำ

ตัวแปรดังกล่าวไปวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณได้

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างทักษะการนิเทศของครูที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยจำแนกตามการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน

พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R Square) เท่ากับ .088 ($p=.031$) หมายถึง ในภาพรวมทักษะทั้ง 5 ด้านของครูที่เลี้ยงสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนการสอนได้ร้อยละ 8.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) ของตัวแปรทักษะแต่ละทักษะ พบว่า ทักษะด้านความเป็นผู้นำของครูที่เลี้ยงสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) เท่ากับ .360 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อทักษะด้านความเป็นผู้นำของครูที่เลี้ยงมากขึ้น ระดับการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้ช่วยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R Square) เท่ากับ .019 ($p=.760$) หมายถึง ในภาพรวมทักษะทั้ง 5 ด้านของครูที่เลี้ยงสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียนได้ร้อยละ 1.9 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) ของตัวแปรทักษะแต่ละทักษะ พบว่า ทักษะทั้ง 5 ด้านสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการ

บริหารจัดการชั้นเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) สูงสุด คือ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) เท่ากับ .084 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อทักษะด้านกระบวนการกลุ่มของครูที่เลี้ยงมากขึ้น ระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนของครูผู้ช่วยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

3. ด้านการพัฒนาตนเอง

พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R Square) เท่ากับ .039 ($p=.377$) หมายถึง ในภาพรวมทักษะทั้ง 5 ด้านของครูที่เลี้ยงสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการพัฒนาตนเองได้ร้อยละ 3.9 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) ของตัวแปรทักษะแต่ละทักษะ พบว่า ทักษะทั้ง 5 ด้านสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการพัฒนาตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) สูงสุด คือ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) เท่ากับ .187 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อทักษะด้านความเป็นผู้นำของครูที่เลี้ยงมากขึ้น ระดับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาตนเองของครูผู้ช่วยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

4. ด้านการทำงานเป็นทีม

พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R Square) เท่ากับ .023 ($p=.680$) หมายถึง ในภาพรวมทักษะทั้ง 5 ด้านของครูที่เลี้ยงสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการทำงานเป็นทีมได้ร้อยละ 2.3 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) ของตัวแปรทักษะแต่ละทักษะ พบว่า ทักษะทั้ง 5 ด้านสัมพันธ์

กับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการทำงาน เป็นทีม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) สูงสุด คือ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) เท่ากับ .179 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อทักษะด้านความเป็นผู้นำของครูที่เลี้ยงมากขึ้น ระดับการปฏิบัติงานด้านการทำงานเป็นทีมของครูผู้ช่วยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

5. ด้านงานตามกิจกรรมภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา

พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R Square) เท่ากับ .022 ($p=.700$) หมายถึง ในภาพรวมทักษะทั้ง 5 ด้านของครูที่เลี้ยงสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านงานตามกิจกรรมภารกิจบริหารงานของสถานศึกษาได้ร้อยละ 2.2 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) ของตัวแปรทักษะแต่ละทักษะ พบว่า ทักษะทั้ง 5 ด้านสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านงานตามกิจกรรมภารกิจบริหารงานของสถานศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) สูงสุด คือ ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) เท่ากับ .169 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อทักษะด้านการบริหารงานบุคคลของครูที่เลี้ยงมากขึ้น ระดับการปฏิบัติงานด้านงานตามกิจกรรมภารกิจบริหารงานของสถานศึกษาของครูผู้ช่วยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

6. ด้านการใช้ภาษาและเทคโนโลยี

พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R Square) เท่ากับ .006 ($p=.980$) หมายถึง ในภาพรวมทักษะทั้ง 5 ด้านของครูที่เลี้ยงสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของ

ครูผู้ช่วยด้านการใช้ภาษาและเทคโนโลยีได้ร้อยละ 0.6 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) ของตัวแปรทักษะแต่ละทักษะ พบว่า ทักษะทั้ง 5 ด้านสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการใช้ภาษาและเทคโนโลยี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) สูงสุด คือ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (B) เท่ากับ .097 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ เมื่อทักษะด้านกระบวนการกลุ่มของครูที่เลี้ยงมากขึ้น ระดับการปฏิบัติงานด้านการการใช้ภาษาและเทคโนโลยีของครูผู้ช่วยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศของครูที่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญดังนี้

ภาพรวมของระดับทักษะการนิเทศ

จากภาพรวมผลการวิจัย พบว่า ทักษะของครูที่เลี้ยงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เนื่องจากครูที่เลี้ยงและครูผู้ช่วยมีการสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศของความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยครูที่เลี้ยงสามารถเข้าใจความต้องการของครูผู้ช่วย พุดคุยในเรื่องที่ครูผู้ช่วยสนใจ มีความปรารถนาที่ต้องการช่วยเหลือครูผู้ช่วย และร่วมกันแก้ปัญหาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยได้ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูที่เลี้ยงและครูผู้ช่วย ซึ่งสอดคล้องกับ Harris (1985, อ้างถึงในไรตนา กาญจนพันธ์, 2558) ได้กล่าวถึง การมีมนุษยสัมพันธ์อันดี ซึ่งถือเป็นลักษณะที่สำคัญที่

ผู้หนึ่งที่จะต้องมีซึ่งการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยส่งเสริมให้กระบวนการทำงานต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยผู้หนึ่งที่จะต้องรู้จักกระบวนการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ดังนั้นผู้หนึ่งที่ควรแสดงพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม รู้จักสังเกต และมีความเข้าใจผู้อื่น เพื่อให้การนิเทศประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับ Alfonso, Firth and Neveille (1981, อ้างถึงใน สุรีย์รัตน์ หลิมเล็ก, 2558) ได้ศึกษาทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่าทักษะของการนิเทศในทักษะเชิงมนุษย์ (Human skills) เป็นความสามารถในการเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ หรือมีศิลปะในการเข้ากับคนอื่น สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งการมีอิทธิพลสร้างแรงจูงใจผู้อื่น ลักษณะของผู้หนึ่งที่มียุทธศาสตร์ได้แก่ การมีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในความคิด ความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งรูปร่างลักษณะภายนอกและภายใน ผู้หนึ่งที่ควรต้องเข้าใจในพฤติกรรมและให้การตอบสนองในทางที่พึงประสงค์ สร้างความร่วมมือระหว่างกันแก้ปัญหาความขัดแย้ง กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือและเป็นแบบอย่างของครูผู้ช่วย

ภาพรวมของระดับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย

จากภาพรวมผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้ภาษาและเทคโนโลยี เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน มีการนำเทคโนโลยีและสื่อการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนแทบทุกโรงเรียนมีการปรับรูปแบบการสอน การสั่งงานของครู การส่งการบ้าน และการส่งข้อมูลข่าวสารการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ บทบาทของ

ครูคือครูจะต้องเป็นผู้สร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด ทำให้ครูผู้ช่วยต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้ช่วยสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ รสสุคนธ์ มกรมณี (2556) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน เป็นเรื่องของครูทุกคนไม่ใช่ครูผู้สอนคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุผลดังกล่าวครูจึงต้องมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อช่วยในการทำงาน การพัฒนาตนเอง และการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้สอน มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้คำแนะนำ ปรีกษากับผู้เรียนในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

ทักษะการนิเทศของครูที่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย

จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านความเป็นผู้นำส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ซึ่งทักษะด้านความเป็นผู้นำของครูที่เลี้ยง คือครูที่เลี้ยงมีการเสนอแนวคิดและวิธีการสอนใหม่ๆ ตลอดทั้งการแนะนำแหล่งวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครูผู้ช่วย แนะนำครูผู้ช่วยให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้ครูผู้ช่วยได้แสดงศักยภาพ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูผู้ช่วยออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งส่งเสริมในด้านการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ครูที่เลี้ยงกล่าววกย่อง ชมเชยเมื่อครูผู้ช่วยปฏิบัติงานได้สำเร็จด้วยความจริงใจ

ทำให้ครูผู้ช่วยเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความรู้ในการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนได้อย่างเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และมารุต วรรณการกุล (2562) ที่ได้กล่าวถึงทักษะด้านความเป็นผู้นำว่าเป็นทักษะที่จำเป็นทักษะหนึ่งในการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะด้านความเป็นผู้นำ มีความรอบรู้ทางวิชาการ รอบรู้ที่จะแนะนำและชี้แนะให้แก่ผู้อื่นได้ นอกจากนี้สอดคล้องกับ Wliles (1976, อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2556) ได้กล่าวถึงทักษะด้านความเป็นผู้นำเป็นทักษะที่ผู้นิเทศมีภาวะการเป็นผู้นำ ชักนำให้ผู้อื่นยอมรับวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน และได้กล่าวถึงกระบวนการนำบุคคลต่างๆ ในการทำงาน ประกอบด้วยการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ให้คำปรึกษาแนะนำ สร้างแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับ Sergiovanni (1983, อ้างถึงใน อูราภรณ์ คุณาเอก, 2554) ได้กล่าวถึง ทักษะด้านความเป็นผู้นำ เป็นทักษะพื้นฐานจำเป็น ผู้นิเทศเป็นผู้นำทางการด้านการวางแผน การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร

การจัดการและการดำเนินงาน การมอบหมายงาน การประเมินผล การบริหารงานเป็นทีม และการตัดสินใจ เป็นต้น ทักษะความเป็นผู้นำถือว่าเป็นยุทธวิธีจัดการกับทุกสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้กิจกรรมต่างๆ ประสบผลสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ และสัมมนา เกี่ยวกับการทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยงเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้นิเทศได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การนิเทศระหว่างโรงเรียน

2. ครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ควรใช้ทักษะการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามความเหมาะสม ตามบริบทการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนแต่ละด้าน เพื่อให้การนิเทศการปฏิบัติงานเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและตรงตามความต้องการของครูผู้ช่วยอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาทักษะการนิเทศของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตอื่น ในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2559). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตโปรดักชั่น.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2558). *มนุษย์สัมพันธ์ทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2556). *ครูไทยกับ ICT. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการของ คุรุสภา ประจำปี 2556 เรื่องการวิจัยเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และมารุต ทรรตนากรกุล. (2562). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
- สิทธิกร สัมพันธ์กาญจน์. (2559). *แนวทางการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรรัตน์ หลิมเล็ก. (2558). *ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2561). *หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *รายงานผลการศึกษาสภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อุราภรณ์ คุณาเอก. (2554). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Wiles, Kimball. (1967). *Supervision for Better Schools*. 3rd ed. ; Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistic: An Introductive Analysis*. (3rd ed.). New York. Harper and Row.